

GRUNDSKOLE 18. februar 2021

Børn af ufaglærte trives dårligere i skolen

En del af forklaringen på, at børn af ufaglærte i mindre grad får en uddannelse efter grundskole og ofte falder fra uddannelse, kan hænge sammen med dårligere trivsel i skolen. Elever, hvis forældre har lange uddannelser, oplever størst trivsel, mens elever med ufaglærte forældre oplever mindst trivsel.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Mie Dalskov Pihl

Chef for registeranalyse

Rasmus Salmon

Cand.polit.

Hver femte 25-årig har ikke gennemført en uddannelse udover grundskoleniveau, men blandt unge med ufaglærte forældre er risikoen for ikke at få en ungdomsuddannelse langt større. Samme billede viser sig, når man ser på, hvem der får de laveste karakterer med sig fra grundskolen. Elever med ufaglærte forældre klarer sig typisk langt dårligere end andre elever.

Den negative sociale arv kan med andre ord stadig ses i dagens Danmark.

Det har store konsekvenser for den enkelte og for samfundsøkonomien, at børn fra hjem med kortere uddannelse har dårligere mulighed for selv at få en uddannelse end andre børn.

En del af at klare sig godt i skolen handler om at trives. Det er lettere at få et godt fagligt udbytte af undervisningen, hvis man trives i skolen. Derfor har vi i denne analyse undersøgt, om der også er forskel på, hvor godt skolebørnene trives alt efter forældrenes uddannelsesniveau.

Siden 2015 har man undersøgt elevernes trivsel i folkeskolen.

Trivslen måles ved brug af et spørgeskema, hvor eleverne skal besvare en række spørgsmål om deres oplevelser i skolen. Konkret har vi undersøgt trivslen blandt eleverne i 4.-9. klasse på folkeskoler og specialskoler i skoleåret 2017-2018 fordelt efter forældrenes højeste fuldførte uddannelse.

Højest trivsel for akademikerbørn

Ser man på den faglige trivsel, så er det tydeligt, at børn med forældre med længere uddannelser trives bedre. I gennemsnit angiver godt 31 procent af eleverne, at de har højeste trivsel, når det kommer til det faglige. Hvis børnene har forældre med en kort eller mellemlang videregående uddannelse som højeste uddannelse, er det 33 procent, der har højeste trivsel, mens det blandt børn af akademikere er 42 procent. Til sammenligning er det 24 procent af børnene med faglærte forældre, der trives rigtig godt, mens det er 23 procent blandt børn med ufaglærte forældre. Den faglige trivsel bygger på spørgsmål om elevernes oplevelse af egne faglige evner, koncentrationsevne og problemløsningsevne.

Generelt høj social trivsel

Med hensyn til den sociale trivsel er billedet nogenlunde det samme, selv om forskellene ikke er lige så store. Generelt er den sociale trivsel i folkeskolen høj. Mere end 60 procent af eleverne i 4.-9. klasse har højeste trivsel, når det handler om det sociale aspekt. Blandt børn af akademikere har 65 procent højeste trivsel, mens det gælder godt hver anden blandt børn af ufaglærte.

” *Det har store konsekvenser for den enkelte og for samfundsøkonomien, at børn fra hjem med kortere uddannelse har dårligere mulighed for selv at få en uddannelse end andre børn.*

En forskel på 13 procentpoint. Den sociale trivsel består af spørgsmål om elevernes opfattelse af deres tilhørsforhold til skolen, klassen og fællesskabet samt tryghed og mobning.

Her trives flest børn af ufaglærte

Kun omkring hver tiende elev i 4.-9. klasse angiver at have høj trivsel, når det gælder den indikator, der hedder " støtte og inspiration". Den handler om, hvorvidt undervisningen er spændende, om man har lyst til at lære eller for eksempel om eleverne synes, at de har medbestemmelse på timerne. Der er dermed ikke mange elever, der oplever skoledagen som støttende og inspirerende. På dette område viser det sig, at børn af ufaglærte oftest har højeste trivsel. Generelt er det under hver tiende, der angiver at have høj trivsel, når det kommer til " støtte og inspiration", men tallene viser, at mens cirka 10 procent af akademikernes børn har høj trivsel på dette område, så gælder det cirka 15 procent af børnene af ufaglærte.

Hvert ottende barn af ufaglærte har ofte ondt i maven i skolen.

Eleverne har svaret på spørgsmålet " Hvor tit har du ondt i maven?".

Svarene viser, at 12 procent af eleverne med ufaglærte forældre svarer, at de meget tit eller tit oplever at have ondt i maven. For elever med mindst en forælder med en lang videregående uddannelse er det blot 6 procent af eleverne, der oplever meget tit eller tit at have ondt i maven. Selv om det heldigvis er få elever, der tilkendegiver at have ofte ondt i maven, så viser tallene, at dobbelt så mange børn af ufaglærte har ondt i maven i forhold til elever, hvis forældre har en akademisk uddannelse.

Flere børn af ufaglærte mobbes

Et andet interessant spørgsmål er, om man er blevet mobbet i løbet af skoleåret. Størstedelen af eleverne har aldrig oplevet mobning, men figuren viser, at flere elever blandt børn med ufaglærte forældre meget tit eller tit oplever mobning.

Således oplever 6 procent af eleverne med ufaglærte forældre, at de meget tit eller tit har oplevet at være blevet mobbet, mens det blandt børn med forældre med en lang videregående uddannelse er 2 procent, der meget tit eller tit har oplevet at blive mobbet. Selv om det heldigvis er de færreste børn, der oplever at blive mobbet, så er det tre gange så mange børn af ufaglærte som blandt børn af akademikere, der oplever det tit eller meget tit.

Det har store konsekvenser for den enkelte og for samfundsøkonomien, at børn fra hjem med kortere uddannelse har dårligere mulighed for selv at få en uddannelse end andre børn.